

Internetový magazín Nedrážního republikového výboru
Odborového sdružení železničářů na www.osz.org

■ Z jednání NeRV	str. 2
■ Ze zákoníku práce	str. 4
■ Vedení NeRV informuje	str. 5
■ Ples OSŽ	str. 7
■ Připomínáme!	str. 7
■ Pedagogika	str. 8
■ Dějiny železnic	str. 9
■ Sport	str. 9
■ O zdraví...	str. 10
■ Toulky	str. 11
■ Tip na výlet	str. 12
■ Blahopřejeme	str. 12

PRÁVNÍ PŘEDPISY NEJSOU ČERVENÁ KNIHOVNA JE TŘEBA JE ZNÁT

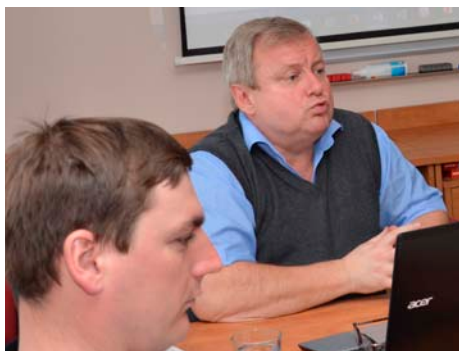

Foto: Jan Buchta

Aktualita

PRO ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI

*Nová funkce GSM-R STOP přispěje
ke zvýšení bezpečnosti na železnici,
subdodavatelem stavby je také
ČD – Telematika*

Společnost ČD – Telematika je subdodavatelem stavby Implementace funkcionality STOP v rádiové síti GSM-R. Hlavním cílem projektu je zavedení nové funkce dispečerského terminálu a sítě GSM-R: Dálkové zastavení vlaku, tzv. Generální STOP. Investor SŽDC spolu s generálním zhotovitelem, společností TTC Marconi, novou funkci GSM-R STOP už úspěšně demonstroval tuzemské i zahraniční odborné veřejnosti.

Funkce Generální STOP se v České republice dosud používala jen na železničních tratích vybavených analogovým Traťovým rádiovým

Pokračování na str. 3

Nedrážní republikový výbor Odborového sdružení železničářů uspořádal 27. a 28. března v Praze v sídle OSŽ „Dům Bohemika“ školení funkcionářů základních organizací OSŽ.

Lektory byli Miroslav Feber a JUDr. Petr Večeř.

Účastníci školení se podrobně seznámili s řadou právních předpisů v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, společně s lektory probrali povinnosti zaměstnavatele, seznámili se s důležitou oblastí odborové práce, jako jsou pracovní podmínky zaměstnance, problematika pracovních úrazů či kvalita pracovního prostředí. To vše ve spolupráci s lektorem Miroslavem Feberem.

Ani v dalším pokračování dvoudenního studia znalostí z uplatňování zákonů a především jejich změn si odboroví funkcionáři nevydechli. Majitelé firem a vedení společností mají ve svých řadách dobře placené odborníky, kteří

svou činností se snaží dobrovolnou práci funkcionářů v základních odborových organizacích postavit na vedlejší kolej, aby se paragrafy svým pokrouceným tvarem otáčely v jejich prospěch. Právě proto je třeba tuto oblast perfektně ovládat. K tomu opět jako již tradičně přispěl JUDr. Večeř. Tentokrát se zaměřil na aktuální legislativní proces v pracovně právní problematice, specifika nedrážních zaměstnavatelských subjektů, vznik, změny a skončení pracovního poměru, porušení pracovních povinností zaměstnancem, praktické příklady, pracovní řád, úvod do pracovně právní problematiky, odborová práva při zastupování zaměstnanců, praktické příklady, subjekty státní správy v pracovně právních vztazích, interní normativní akty OSŽ, řád právní pomoci, pojištění odpovědnosti a také na podpůrný fond. V jeho přednášce nechyběly ani praktické příklady, na kterých ukázal, jak náročné bývá jednání s představiteli společností, popřípadě

soudní řízení. Uvedl rovněž, která soudní řízení Odborové sdružení železničářů vyhrálo, ale bohužel se vyskytla i taková, ve kterých se uspět nepodařilo.

Přednášky vyvolávaly rozsáhlou diskuzi, ukazující, že sdílená problematika je v základních organizacích velice živá, že se s ní odboráři setkávají v každodenním životě a mnohdy si bez právní pomoci Odborového sdružení železničářů neví rady.

Orientovat se v této problematice je opravdu velice složité. Vždyť mnohdy ani není jasné, co vlastně může ještě řešit Nedrážní republikový výbor OSŽ a s čím už je třeba se obracet přímo na vedení odborového sdružení.

I k objasnění těchto situací může dokonalé vyškolení funkcionářů přispět.

Na závěr dvoudenního školení byl připraven test ke zjištění, zda a jak byla přednášená problematika pochopena.

Milan Sedlák

ÚSTŘEDÍ OSŽ ROZHODLO O POČTU A SLOŽENÍ FUNKCIONÁŘŮ VE VEDENÍ NeRV

V letošním roce je většina jednání Ne-drážního výboru OSŽ zaměřena na konání VII. sjezdu Odborového sdružení železničářů. Zmíněná problematika byla součástí i únorového 17. řádného jednání, které se konalo 14. března v sídle OSŽ.

Na programu byla pravidelná kontrola účtů, informace z Ú OSŽ a P OSŽ, vzdělávací aktivity a semináře, které jsou členy NeRV pořádány, ať už v rámci celého Odborového sdružení železničářů či pouze Nedrážním republikovým výborem.

Tentokrát se však navíc jednání NeRV zaměřilo na zprávy z volebních členských schůzí, které v tomto předsjezdovém období probíhají. Závisí na nich nová struktura OSŽ i samotného výboru NeRV.

Z průběhu členských schůzí plynou rovněž návrhy na delegáty na konferenci NeRV a do komisí pro konání VII. sjezdu.

Jednání NeRV u příležitosti příprav na konání VII. sjezdu OSŽ revokovalo předchozí usnesení, což bylo schváleno, a to, aby bylo v souladu s usnesením komise pro strukturu OSŽ a usnesením Ústředí OSŽ, které pro nedrážní organizace vyčlenily jedno místo místopředsedy OSŽ a jednoho uvolněného odborného pracovníka pro řízení agendy NeRV.

Probíhaly schůze a konference základních organizací OSŽ v nedrážních společnostech, které se rovněž zabývaly komisí OSŽ přijatými a jednáním NeRV schválenými změnami – přípravná komise KNZO shromažďuje návrhy kandidátů do vedení NeRV z Výborů OSŽ a základních organizací.

Přínosem pro členskou základnu jsou i probíhající školení stávajících a především nových členů závodních výborů, neboť jak rovněž vyplynulo z diskuze, většina velkých společností, ale i menších firem, se snaží odborovou činnost okleštit a nevyhýbají se při-

tom ani uplatňování zákonů zemí, ve kterých sídlí jejich mateřské společnosti. Příkladem mohou být společnosti jako je Skanska, která má hlavní sídlo ve Švédsku či OHL se sídlem ve Španělsku.

Usnesení NeRV ze dne 14. března 2017

Přijaté usnesení mimo jiné uvádí, že členové NeRV

- souhlasí s revokací usnesení ze dne 17. ledna 2017, týkající se požadavku NeRV OSŽ na jednoho místopředsedu a jednoho tajemníka OSŽ,

- přijali změnu struktury na jednoho místopředsedu OSŽ a jednoho zaměstnance OSŽ v gesci NeRV OSŽ,

- souhlasí se změnou zástupce v návrhu delegáta na VII. sjezd OSŽ, který bude předložen KNZO OSŽ k odsouhlasení. Jedná se o ZO OSŽ-Ú,

- schválili zrušení místa delegáta ZO OSŽ SOŠ železniční a služeb z důvodu zrušení ZO OSŽ k 31. lednu 2017,

- odsouhlasili návrh na Tomáše Šlachtu jako kandidáta do revizní komise OSŽ

a dále ukládá zajistit

- přípravu konference nedrážních OSŽ a podkladových materiálů pro tuto konferenci a jejich rozeslání k připomínkování na ZO OSŽ – odpovídá přípravný výbor KNZO,

- přípravu a zaslání návrhů na statutární zástupce NeRV a zaměstnance OSŽ voleného NeRV – odpovídají předsedové ZO OSŽ,

- účast nově zvolených funkcionářů na schválených školeních OSŽ – odpovídají předsedové ZO OSŽ,

- zaslání evidenčních návratových listů a protokolů o volbách na Ú OSŽ – odpovídají předsedové ZO OSŽ,

- zaslání tabulek – průměrný evidenční počet zaměstnanců – odpovídají předsedové ZO OSŽ.

PRO ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI

Dokončení ze str. 1

systémem (TRS). Nový systém představuje v podstatě národní českou funkci v evropském systému GSM-R, která přináší Generální STOP i do prostředí digitálního rádiového systému. V případě hrozícího nebezpečí umožňuje výpravčímu nebo řídícímu dispečerovi zastavit na dálku všechny vlaky v dosahu příslušné základnové radiostanice. Doposud se na těchto typech tratí v krizových situacích muselo volat strojvedoucímu a upozorňovat ho na nebezpečí. Takový postup byl však často zdoluhavý a ne vždy stoprocentně spolehlivý. Nově bude moci vlak zastavit přímo výpravčí, čímž se ušetří cenné vteřiny, které

mohou často rozhodovat o lidských životech či výši materiálních škod.

Stavba Implementace funkcionality STOP v rádiové síti GSM-R probíhá jak v dispečerských sálech centrálních dispečerských pracovišť v Praze a Přerově, tak v dopravních kancelářích a technologických objektech. Jedná se řádově o 200 lokalit po celé České republice. Hodnota celé akce je téměř 25 milionů korun.

ČD - Telematika v rámci probíhající stavby provádí ve vybraných železničních stanicích úpravy na napájení dispečerských terminálů, výměnu baterií a UPS (Uninterruptible Power Supply – nepřerušitelný zdroj energie). ČD - Telematika pro SŽDC spravuje a udržuje síť

GSM-R a v tomto projektu konfiguruje a testuje novou funkcionalitu spravované sítě. Dokončení celé akce je plánováno na září letošního roku.

ČD - Telematika a.s. je významným poskytovatelem velkoobchodních internetových, datových a hlasových služeb a dodavatelem služeb v oblasti správy, údržby i výstavby optických infrastruktur. Portfolio svých činností doplňuje službami s přidanou hodnotou zahrnujícími servis kontaktního centra, systémovou integraci, diagnostiku a analýzu dat nebo kybernetickou bezpečnost.

Jiří Polák

Má-li být diskuze plodná, může být i bouřlivá... čas od času se to promítne i do jednání NeRV OSŽ

Foto: Jan Buchta

CO ZÁKONÍK PRÁCE PŘEDEPISUJE SJEDNAT PÍSEMNĚ

- pracovní smlouvu (§ 34 ZP)
- zkušební dobu (§ 35 ZP)
- změnu pracovního poměru (§ 34 ZP)
- odvolání z vedoucího pracovního místa nebo vzdání se tohoto místa (§ 73a ZP)
- dohodu o provedení práce (§ 77 ZP)
- dohodu o pracovní činnosti (§ 77 ZP)
- dohodu o rozvázání pracovního poměru (§ 49 ZP)
- výpověď z pracovního poměru (§ 50 ZP)
- okamžité zrušení pracovního poměru (§ 60 ZP)
- konkurenční doložku (§ 310 ZP)
- kvalifikační doložku (§ 234 ZP)
- určení čerpání dovolené zaměstnance (§ 217 ZP)
- dohodu o odpovědnosti za škodu na svěřených hodnotách (§ 252 ZP)
- zrušení pracovního poměru ve zkušební době (§ 66 ZP)
- prodloužení výpovědní doby (§ 51 ZP)
- dohodu o výplatě odstupného v jiném termínu (§ 67 ZP)

KDE NENÍ PÍSEMNÁ FORMA ZÁKONEM PŘEDEPSÁNA

- jmenování na vedoucí pracovní místo (§ 33 ZP)
- oznámení o ukončení pracovního poměru na dobu určitou (§ 65 ZP)
- žádost o poskytnutí mateřské a rodičovské dovolené (§ 195 až 198 ZP)
- projednání výpovědi s odbory (§ 61 ZP)

JUDr. Petr Večeř doporučuje...

Nedrážní republikový výbor Odborového sdružení železničářů zve na

18. řádné jednání

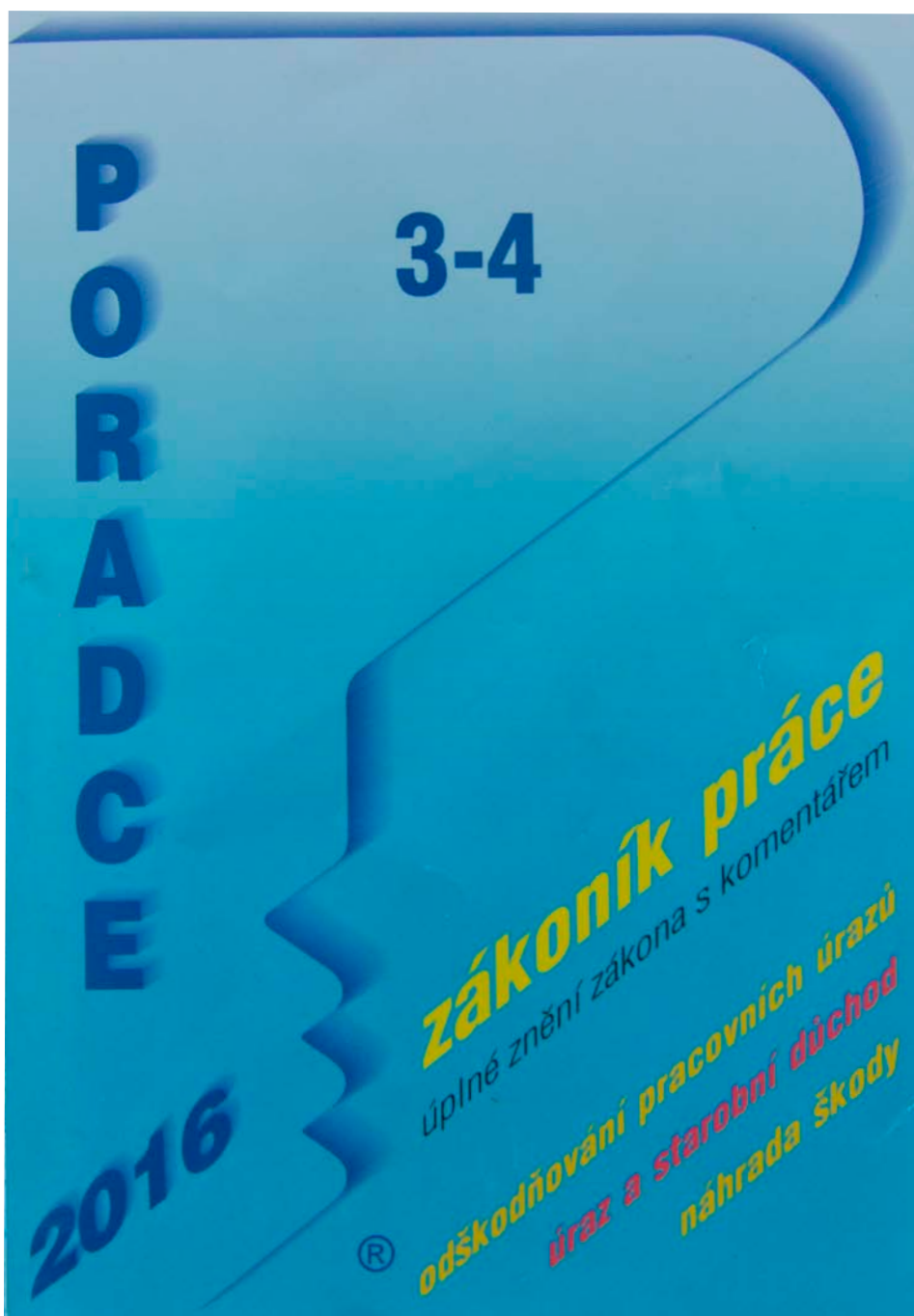
**Nedrážního republikového výboru
OSŽ,**

které se bude konat v úterý dne 2. května 2017 v zasedací místnosti, v prvním poschodí v sídle OSŽ „Dům Bohemika“, v Praze 9, Na Břehu 3/579 od 10 hod.

Program:

1. Zahájení
2. Kontrola usnesení a zápisu ze 14. 3. 2017
3. Představení kandidátů na předsedu OSŽ
4. Zpráva přípravného výboru k zajištění KNZO
5. Zpráva z volebních členských schůzí ZO OSŽ
6. Slavnostní rozloučení s předsedy ZO OSŽ končících ve funkci
7. Organizační a různé
8. Diskuze
9. Usnesení a závěr

Jedná se o poslední jednání před KNZO, účast všech zástupců ZO OSŽ je velmi důležitá!

OSVČ

a změny bankovního příkazu pro platbu zdravotního pojištění

Mimo čísla účtu věnujte pozornost i vyplnění variabilního symbolu

Osoby samostatně výdělečně činné platí měsíční zálohu na zdravotním pojištění. V případě platby trvalým příkazem budou některé OSVČ tento příkaz v nejbližších měsících několikrát měnit.

Při výkonu hlavní samostatné výdělečné činnosti platí osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) vždy měsíční zálohu na zdravotním pojištění. Měsíční zálohu musí OSVČ uhradit své zdravotní pojišťovně do 8. dne následujícího měsíce. Vždy však musí být při výkonu hlavní samostatné výdělečné činnosti placena alespoň minimální měsíční záloha.

Změna bankovních účtů zdravotních pojišťoven

Dle zákona č. 128/2016, který nabyl účinnosti 10. května 2016, musí zdravotní pojišťovny, které mají vedeny účty u bank, zřídit do 9 měsíců od nabytí účinnosti tohoto zákona místo nich nové účty u České národní banky a na nové účty převést peněžní prostředky z dosavadních účtů u bank. Jednotlivé zdravotní pojišťovny proto všechny plátce informují o nutnosti změny bankovního příkazu.

Pozor na správné variabilní symboly

Mimo čísla účtů je nutné věnovat maximálně pozornost i vyplnění variabilního symbolu. Pod jiným variabilním symbolem se platí běžné pojistné a pod jiným variabilním symbolem se platí dlužné pojistné nebo pokuty vyměřené platebním výměrem nebo výkazem nedoplatků.

Zvýšení minimální zálohy

Minimální měsíční záloha pro OSVČ u zdravotního pojištění se pro rok 2017 zvyšuje z 1 823 Kč na 1 906 Kč. Poprvé bude nutno zaplatit novou minimální měsíční zálohu za leden, tedy do 8. února. Od roku 2017 se rovněž zvyšuje měsíční platba pro osoby bez zdanitelných příjmů z 1 337 Kč na 1 485 Kč. Všechny OSVČ, které během roku 2016 platily minimální měsíční zálohu, tak musí provést zvýšení své měsíční zálohy. Minimální měsíční zálohu ve výši 1 906 Kč budou rovněž platit OSVČ, které v roce 2017 zahájí samostatnou výdělečnou činnost.

Za každý rok musí osoby samostatně výdělečně činné doručit své zdravotní pojišťovně přehled o příjmech a výdajích. Řádný termín pro odevzdání přehledu o příjmech a výdajích je jeden měsíc po termínu pro odevzdání daňového přiznání k dani z příjmu fyzických osob za daný rok.

Nová měsíční záloha závisí na dosaženém hrubém zisku v daném roce. Poprvé se nová měsíční záloha zaplatí za měsíc, ve kterém je přehled o příjmech a výdajích doručen.

Volno zaměstnance

v nepřetržitém provozu

Pracovní dobu a jednotlivé směny rozvrhuje zaměstnavatel. Při rozvrhování směn však nemůže postupovat zcela libovolně. Kromě odpočinku mezi směny musí být alespoň jednou v týdnu zaměstnanci umožněn delší odpočinek, tzv. nepřetržitý odpočinek v týdnu.

Nepřetržitý odpočinek v týdnu musí být zaměstnanci poskytnut alespoň v délce 35 hodin (mladistvému v délce 48 ho-

din). Týdnem se rozumí 7 po sobě jdoucích dnů, nemusí se tedy nutně jednat o kalendářní týden od pondělí do neděle, ale může to být i týden od středy do úterý.

V některých případech (např. v nepřetržitém provozu, při nerovnoměrném rozvržení pracovní doby, při práci přesčas, v zemědělství atd.) je možné odpočinek zkrátit až na 24 hodin. Ovšem za období 2 týdnů musí činit délka odpočinku alespoň 70 hodin. Při zkrácení odpočinku na 24 hodin v jednom týdnu proto musí nepřetržitý odpočinek v druhém týdnu trvat minimálně 46 hodin.

Jestliže chce zaměstnanec volno v den, na který mu zaměstnavatel rozvrhl směnu, může se se zaměstnavatelem domluvit na čerpání dovolené. O čerpání dovolené však rozhoduje zaměstnavatel (až na výjimky, kdy toto právo náleží zaměstnanci). Zaměstnavatel proto není povinen žádosti zaměstnance vyhovět.

Naopak pokud chce zaměstnavatel, aby zaměstnanec čerpal dovolenou, musí ji zaměstnanci nařídit alespoň 14 dní předem (pokud si nesjednají kratší dobu). S nařízením dovolené v kratším čase musí zaměstnanec souhlasit. Zaměstnanec má navíc alespoň jedenkrát za rok nárok na čerpání dovolené nejméně 2 týdny vcelku, pokud se nedomluví se zaměstnavatelem jinak.

Zaměstnavatel však nemůže zaměstnancům dovolenou nařizovat, jak se mu zlíbí, ale musí dodržet pravidla podle zákona práce – měl by přihlídnout nejen ke svým provozním potřebám, ale také k oprávněným zájmům zaměstnance (například k péči o děti během letních prázdnin).

Pokud nedochází k čerpání dovolené a zaměstnavatel nemá pro zaměstnance práci, jednalo by se o překážky v práci na straně zaměstnavatele, za které náleží zaměstnanci náhrada mzdy ve výši jeho průměrného výdělku.

Onemocnění při nástupu do zaměstnání

Ač je za normálních okolností zaměstnanec pracovním právem velmi chráněn, především pak v otázce ukončování pracovního poměru, v určitých případech pamatuje zákoník práce i na zaměstnavatele. Stane-li se tedy, že nový zaměstnanec nepříjde do práce a zaměstnavatel do týdne nezjistí, že mu v tom bránila nějaká překážka, může zaměstnavatel od pracovní smlouvy odstoupit.

POZOR: I v takovém případě však musí být dodržena písemná forma a odstoupení zaměstnanci řádně doručit.

Překážky v práci

Jiná je ale situace, kdy k tomu zaměstnanec vážný důvod má. Mezi překážky v práci spadá mimo jiné také dočasná pracovní neschopnost.

V tomto případě už je zaměstnanec pod ochranou zákona a zaměstnavatel s ním nesmí pracovní poměr ukončit bez zákonem stanovených důvodů. Ve zkušební době to bude možné nejdříve po čtrnácti dnech dočasně pracovní neschopnosti.

Náhrada mzdy

V případě dočasné pracovní neschopnosti má navíc zaměstnanec nárok na náhradu mzdy v redukované výši po dobu prvních čtrnácti dnů – vyjma prvních třech. Poté (tzn. od patnáctého dne dočasné pracovní neschopnosti) už jsou zaměstnanci vypláceny dávky nemocenského pojištění ze strany státu.

Po celou dobu dočasné pracovní neschopnosti pak musí zaměstnanec dodržovat režim dočasné práce neschopného pojištěnce (zejména místo nahlášeného pobytu a režim vycházek).

Bc. Renata Dousková,
tajemnice NeRV OSŽ

Miroslav Novotný,
místopředseda OSŽ,
předseda NeRV OSŽ

Pokud by však došlo k situaci, kdy zaměstnanec ještě vůbec nezačne fyzicky vykonávat svoji práci, nemusela by mu vůbec vzniknout účast na nemocenském pojištění, které je podmínkou pro nárok na náhradu mzdy vyplácenou zaměstnavatelem. V takovém případě by tedy zaměstnavatel vyplácet náhradu mzdy zaměstnanci nemusel.

Vlastníky bytů poškozují špatné zákony

Fungování bytových družstev (BD) a společenství vlastníků bytových jednotek (SVJ) významným způsobem ovlivnily nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích, které začaly platit před třemi lety

Rekodifikace civilního práva přinesla bytovým družstvům a SVJ i pozitivní změny, některé problémy však neodstranila a řadu jím naopak způsobila. Vlastníci bytů proto netrpělivě čekají na novelizace problematických norem, se kterými však ministerstva spravedlnosti a pro místní rozvoj ani poslanci zatím nedokázali příliš pohnout.

Jak Právo už na konci minulého roku upozornilo, vůbec největším problémem zůstává obtížná, často dokonce nemožná vymahatelnost pohledávek vůči dlužníkům – členům družstev nebo vlastníkům bytů. Tento problém se týká minimálně sto tisíc bytových domů ve správě bytových družstev či společenství vlastníků. V bytech spravovaných BD a SVJ bydlí v ČR více než tři milióny lidí.

Hlavní potíž spočívá v tom, že BD ani SVJ nemají přednostní právo při uspokojování pohledávek v exekucím ani insolvenčním řízení. Problémy nastávají zejména v případech, kdy má dlužník více věřitelů.

Před BD a SVJ mají naopak přednost jiní věřitelé, zejména banky. Hypoteční banky mohou do exekucního řízení přihlásit dokonce pohledávky nezažalované. Po úhradě dluhu z hypotečního úvěru obvykle nezůstane z rozdělované podstaty nic. Správce domu tak při vymáhání své pohledávky nedostane zpět ani náklady soudního, a dokonce ani exekucního řízení, které bylo zahájeno na jeho návrh a do něhož se banka přihlásila.

Finanční ztráty vzniklé kvůli dluhům neplatců nesou ostatní členové BD a SVJ – jedná se totiž o peníze, které dům nezbytně nutně potřebuje pro své další fungování. Dochází k nespravedlivému zdražování nákladů na bydlení pro řádné platící obyvatele domu, kteří se tak musí podílet na úhradě dluhu třetí osoby, ze kterou kromě adresy nemají nic společného.

Dodatečná platební povinnost může ukázněně bydlící přivést do tíživé sociální situace. Více dlužníků v domě vyvolává riziko úpadku BD nebo SVJ nebo odpojení celých bytových domů od dodávek energií.

Je znám případ, kdy předseda SVJ musel obejít před Vánoce vlastníky bytů v domě a vybrat ode všech mimořádně

ný příspěvek v řádu tisíců korun, aby nedošlo k odpojení domu od dodávek tepla.

Řešení tohoto problému obsahoval pozměňovací návrh poslankyně Radky Maxové k novele občanského zákoníku, který měl znovu zavést zástavní právo k jednotce, a s tím spojené přednostní uspokojování pohledávek vznikajících při užívání bytů. Nakonec však nebyl Sněmovnou schválen.

Posílit postavení vlastníků bytů vůči neplatícím i vůči ostatním věřitelům by mohl senátní návrh zákona, který loni v listopadu předložila horní komoře skupina senátorů v čele s Litkou Seitlovou.

Pohledávky související se správou domu by byly podle tohoto návrhu uspokojovány přednostně, a to do 25 procent výtežku ve prospěch společenství vlastníků. Vzhledem ke zdlouhavým schvalovacím lhůtám v parlamentu však není vůbec jisté, že se tento návrh podaří do konce volebního období poslanců schválit.

Bytová družstva a společenství vlastníků jsou velmi často vedena laicky, kteří „pouze“ bydlí v domě. Tito lidé potřebují jasná, stručná, přehledná a výstižná – a přitom zbytečně neomezující – pravidla. Právní úprava je však čím dál složitější a nepřehlednější.

Dalším velkým problémem je zákonná podmínka schvalování změny stanov BD se souhlasem všech členů s právem na družstevní byt.

Podmínka stoprocentního souhlasu je nesplnitelná hlavně u velkých BD, která mají stovky nebo tisíce členů, v nichž změny stanov nepřijímá ani členská schůze, ale shromáždění delegátů.

Často je však nesplnitelná i u malých BD s několika členy, neboť v každém BD je velmi často alespoň jeden člen, který hlasuje bez vážného důvodu proti navrhovaným opatřením nebo se hlasování neúčastní.

Prakticky všechna BD tak nyní nemohou měnit stanovy v nejdůležitějších pasážích, které se týkají pravidel pro užívání družstevních bytů.

Řešením by například mohla být novela zákona o obchodních korporacích, která opět umožní schvalovat příslušné změny stanov nadpoloviční většinou, a to i na shromáždění delegátů, nebo jinou většinou uvedenou ve stanovách. Na tento problém reaguje návrh poslanců kolem Jeronýma Tejce, který je již ve Sněmovně.

Možná by se mělo také novelizovat ustanovení občanského zákoníku, které znemožňuje zakládání SVJ a omezuje vlastníky jednotek v dispozičním právu s jejich majetkem. Stávající legislativa totiž požaduje pro založení SVJ v některých domech opět souhlas všech vlastníků.

V domech, kde již byly dříve převedeny jednotky, avšak SVJ zatím nevzniklo, může i jen jediný vlastník vznik SVJ zablokovat.

Nevznikne-li SVJ, budou katastrální úřady blokovat další převody jednotek v domě. Poslanci chystaná novelizace občanského zákoníku má umožnit vznik SVJ i v domech, kde 100% souhlasu vlastníků nebude dosaženo.

Dalším problémem je ohrožení splácení úvěrů na domech s byty, které jsou převáděny do vlastnictví členů bytových družstev. Jde o to, že v domech, kde vzniká SVJ podle nových předpisů dříve než podle původní právní úpravy „staré“, BD přestává být zákonným správcem budovy a ztrácí možnost vybírat od vlastníků jednotek příspěvky na úhradu úvěrů.

Úvěr na modernizace a opravy domu tak zůstává družstvu, resp. členům družstva, kterým byty do vlastnictví nebyly převedeny, ačkoli z výhod modernizace a oprav domu těží všichni uživatelé bytů v domě.

Situace, kdy BD ztrácí kontrolu nad vybíráním příspěvků na splátky úvěrů od vlastníků bytů, může vést až k neschopnosti družstev úvěry splácet – obvykle se jedná o úvěry poskytované se státní dotací – a k bankrotu družstev.

V případě tzv. privatizačních družstev, která vznikala při privatizaci bytového fondu, si do splacení případného úvěru nemohou členové převést byt do vlastnictví, i kdyby se na tom všichni dohodli.

Družstvům pak přiděluje starosti i zákonné ustanovení, které jim ukládá, aby členskou schůzi svolávala zasláním písemné pozvánky na adresu člena a zveřejněním na internetových stránkách družstva. BD jsou však často představována jedním domem, kde se všichni znají a schůze si dosud svolávali pozvánkou vhozenou do schránky a vyvěšenou na chodbě. Ve vedení menších BD jsou často starší občané, kteří sice mají na funkci v představenstvu čas, internet ale nevyužívají.

Zřízení internetových stránek pro menší BD představuje komplikace při svolávání schůzí a další zbytečné náklady. Internetové stránky je nutné zřídit, ale také průběžně udržovat.

Řešením by mohla být novela, která umožní družstvům upravit si autonomně své vnitřní poměry, včetně způsobu svolávání členských schůzí podle potřeb jednotlivých BD.

Odborníci volají i po novele občanského zákoníku, která by umožnila všem SVJ schvalovat změny stanov i bez notáře.

Ještě nedávno docházelo k případům, kdy podání na rejstříkový soud týkající se dříve vzniklého SVJ a doložené stanovami, které formou notářského zápisu neměly, některé rejstříkové soudy akceptovaly a provedly zápis, jiné soudy vyžadovaly předložení notářského zápisu, a rozhodnutí shromáždění vlastníků tak zpochybnilo. Rozdílné postupy se uplatňovaly dokonce i uvnitř jednotlivých soudů.

Oba vrchní soudy již však došli ke společnému stanovisku, že u dříve vzniklých SVJ notářský zápis požadovat nedou. Požadavek notářského zápisu však trvá u SVJ vzniklých po roce 2014.

Změny, které přinesly nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích, zamotaly mnoha vlastníkům bytů pořádně hlavu.

České dráhy lobbovaly v Řezně za lepší spojení do Mnichova

Další kolo jednání o zlepšení parametrů železniční infrastruktury z České republiky do Mnichova se odehrálo v bavorském Řezně. Z iniciativy předsedy představenstva Českých drah Pavla Krtka se tam sešli zástupci národních dopravců, správců infrastruktury a politici z České republiky a z Německa. Přítomen byl také poslanec Evropského parlamentu.

Jak informoval Mgr. Radek Joklík z tiskového oddělení Českých drah, na špatný stav železničního spojení upozorňují České dráhy i dceřiná společnost ČD Cargo již řadu let. Na této lince není železnice s jízdní dobou téměř šest hodin konkurenceschopná. Neelektrizovaná jednokolejná část trati z Plzně do Řezna se dvěma úvratěmi diskvalifikuje v boji o zákazníky jak osobní, tak i nákladní dopravu. V německém příhraničním úseku je dokonce zaveden noční dopravní klid.

„Jde již o šesté jednání, které jsme na toto téma iniciovali. Velice si vážím toho, že pozvání přijal například poslanec Bundestagu Karl Holmeier, šéf CERu Libor Lochman, náměstek hejtmana Plzeňského kraje pro dopravu Pavel Čížek nebo europoslanec Jaromír Kohlíček“, řekl Pavel Krtka, předseda Představenstva ČD. „Svědčí to o tom, že naše snaha padá na úrodnou půdu a potřebu

zkvalitnění spojení východ–západ vnímá jako prioritu stále více lidí. Nejde nám přitom jen o spojení Praha–Plzeň–Mnichov, kde bychom chtěli zkrátit jízdní dobu z dnešních šesti na čtyři a půl hodiny, ale také o spojení Cheb–Norimberk, které by si také zasloužilo lepší úroveň dopravní obslužnosti.“

Mezinárodní doprava je pro České dráhy segmentem, který se dynamicky rozvíjí a generuje vysoké tržby. Národní dopravce se proto ve spolupráci s DB dlouhodobě zaměřuje na kvalitu spojení a služeb mezi Prahou, Berlínem a Hamburkem. Stejně důležitá je však z pohledu sítě mezinárodních tratí i linka Praha–Mnichov. Tlak na bavorské a spolkové orgány se v poslední době zvýšil i ze strany vrcholných představitelů České republiky. Snahou je, aby se toto spojení dostalo do priorit německého spolkového plánu rozvoje dopravní infrastruktury (Bundesverkehrswegeplan).

Výluka v Brně hl. n.

SŽDC připravuje na letošní léto velkou rekonstrukci brněnského hlavního nádraží a takzvaného Pražského viaduktu. Vlaková výluka kvůli těmto pracím bude trvat sto dní a ovlivní dálkovou i regionální dopravu.

Opravy nádraží a jeho technologií jsou z dopravního a technického hlediska nutné bez ohledu na to, kde bude v budoucnu stát nádraží modernizované. Bez nich by totiž současné nádraží nemohlo nadále sloužit svému účelu.

Vlaky budou opět využívat takzvané Dolní nádraží, kde při výluce zastavovaly už v minulých letech. Využíváno bude i nádraží v Králově Poli a Židenicích, odkud bude do centra města posílena městská hromadná doprava.

S výlukou na nádraží město Brno koordinuje i další dopravní stavby.

Termín:

2. června – 10. září 2017

Změny v dopravě:

Správa železniční dopravní cesty (SŽDC) nyní společně s Českými drahami, Dopravním podnikem města Brna a společností Kordis, která koordinuje integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje, nyní dokončují podrobnosti výluky a výlukových jízdních řádů.

● **Výlukové jízdní řády budou zveřejněny v dostatečném předstihu v květnu.**

Českořebovská společnost CZ Loko uhájila opravy „brejlovců“

České dráhy pokračují v zadávání dlouhodobých zakázek na periodické opravy a údržbu svých strojů.

Naposledy uzavřely smlouvu s českořebovskou společností CZ Loko, která se bude po dalších pět let starat o legendární motorové lokomotivy zvané Brejlovec.

Konkrétně jde o řady 750.7 a 754.

V současné době provozují dráhy 76 takto označených brejlovců. Devatenáct prošlo modernizací právě v dílnách CZ Loko. Společnost se Českým drahám o brejlovce starala i v uplynulém období, nyní zvítězila v novém tendru a získala smlouvu v hodnotě kolem 220 milionů korun.

CZ Loko patří mezi dvorní opraváře Českých drah, už v létě získalo smlouvy na údržbu vybraných elektrických lokomotiv a vagonů celkem za více než 600 milionů korun. Firma právě vysílá na víceletý pronájem tři posunovací lokomotivy do Itálie. Počet jejich lokomotiv tam tak dosáhne téměř šesti desítek.

Přišlo do redakce – Tentokrát postřehy z plesu železničářů

● Do kasina takové hosty nepouštějí, tam mají utrum – ale zkuste nepustit Oldu Lošťáka na ples železničářů. Vždyť není jen neustálým výhercem, a proto už i maskotem nadržních v této oblasti, je i sympatickým předsedou základní organizace, fandou tenisu a občasným fotografem a dopisovatelem. Prostě to umí! A tak mu poblahopřejme k další ceně, které v tombole sbírá každým rokem a prostřednictvím jeho fotografií si prohlédneme atmosféru letošního už 17. reprezentačního plesu železničářů, který se konal 17. března v prostorách Regionálního centra Olomouc. Organizátory byly Odborové sdružení železničářů – Ústředí OSŽ Praha a základní organizace, žst Olomouc hl. n., DKV Olomouc, SDC Olomouc, ŽP Olomouc, RSM Olomouc, České dráhy, a. s., ROC Olomouc, RP ZAP Olomouc, DKV Olomouc, RSM Brno, Správa železniční dopravní cesty, státní organizace, Oblastní ředitelství Olomouc, Stavební správa východ, SON Olomouc, ČD Cargo, a. s. – PP Olomouc, DPOV, a. s., Dopravní zdravotnictví a. s. a Poliklinika Agel. K tanci a poslechu hráli KANCI PANÍ NADLESNÍ, ABBA CHIQUITA REVIVAL a tradičně DJ Grandfather. Na snímcích Oldřicha Lošťáka je hudební skupina Kanci paní nadlesní, která bavila po celý večer téměř šest set železničářů a jejich příznivců, ke které se připojila revivalová skupina ABBA Chiquita, aby rozžhavlala tanečníky v sále a dala vzpomenout na osmdesátá léta minulého století. Mezi hosty opět nechyběli manželé Ritterovi. Můžeme se zmínit, že MUDr. Gabriela Ritterová je nejen předsedkyní Výboru OSŽ při Dopravním zdravotnictví, ale také dlouholetou dopisovatelkou do rubriky O zdraví. A pak je jenom na nás, jak moc si z jejich článků vezmeme pozitivní po-případě také odstrašující příklad. Samozřejmě nesmí chybět autorská fotografie Oldřicha Lošťáka s další výhrou...

Připomínáme – Jak postupovat při mimořádné události v dopravě

V souvislosti s výkonem práce, zejména v železniční dopravě, může dojít k mimořádným událostem (dále jen MU), ve kterých je zaměstnanec bezradný a kdy se může následně z nevědomosti a neznalosti dopustit některých chybných kroků. Za účelem ochrany práva a oprávněných zájmů členů OSŽ v souvislostech s těmito MU doporučujeme mít na paměti:

➤ V případě Vaší účasti na závažné MU v železniční dopravě neprodleně využijte tzv. krizovou linku OSŽ, jejíž telefonní číslo je **602 262 544**. Zde se Vám vždy dostane prvotních základních rad jak postupovat.

➤ V případě jakékoliv MU není nikdo povinen vypovídat o předmětné skutečnosti ihned na místě nebo po bezprostředním skončení směny, pokud se subjektivně necítí být takové výpovědi schopen.

➤ Po vzniku MU se může kdokoli, kdo je bezprostředně zainteresován na MU, nechat vystřídat ve směně.

➤ Je nutné mít na zřeteli, že zejména při MU, úrazu apod. dojde vždy k šoku, což je cel-

ková reakce organismu. V tomto stavu by měli být nápomocni spolupracovníci nebo další účastníci a dotčeného zaměstnance dopravit co nejrychleji k lékaři. Za tohoto stavu by měl tento zaměstnanec vypovídat nejdříve až po odeznění šoku, který může trvat až několik dní. Jinak může dojít ke zkreslení události.

➤ V každém případě jste povinni se po MU podrobit kontrole, zda nejste pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

➤ Před tím, než učiníte výpověď, doporučujeme ve Vašem vlastním zájmu, vždy se poradit se smluvním advokátem OSŽ.

➤ Vždy musí být zřejmé, o jakou výpověď se jedná. U každé z nich máte právo být zastoupen advokátem. Všechny výpovědi lze aktuálně odmítnout s ohledem na zdravotní stav a posunout je na dobu, kdy budete schopni náležitě vnímat všechny souvislosti.

➤ Za odepření výpovědi nemůžete být postiženi! Nemusíte ani uvádět, proč se obáváte, že byste si přivodili trestní stíhání. Vždy musíte být poučeni, jako co vypovídáte. Pokud již bylo doručeno usnesení o zahájení trestního

stíhání, jste v pozici obviněného a nemusíte vypovídat vůbec, popř. můžete vypovídat, jak uznáte za vhodné, svou výpověď však nesmíte nikoho křivě obvinít. Nejpozději v této fázi je nutné být vždy zastoupen advokátem.

➤ Vždy věnujte zvýšenou pozornost otázkám, na které máte odpovídat. Máte právo si své odpovědi rozmyslet a za zákonem stanovených podmínek je konzultovat se svým advokátem.

➤ Vždy máte právo si svou výpověď přečíst. Pokud její obsah nesouhlasí s tím, co jste uvedli, máte právo na opravu textu a jeho doplnění. Bez takové opravy nikdy neúplnou nebo chybnou výpověď nepodepisujte! Zejména bez konzultace s advokátem nepodepisujte dohody o změně pracovní smlouvy a dohody o uznání závazku k náhradě škody! Takovým podpisem předem uznáváte svou vinu!

➤ Z výpovědi před zaměstnavatelem máte vždy právo žádat kopii této výpovědi. Při výpovědi před orgány činnými v trestním řízení má toto právo Váš advokát.

CO JE TO PEDAGOGIKA

Vážení čtenáři,

poměrně nedávno mne zaujal jeden příspěvek na nejmenovaném diskusním portálu na téma vzdělávání. Všichni jsme prý odborníci na vzdělávání, přinejmenším většina z nás vzdělávání rozumí a bez výjimky všichni české vzdělávání kritizujeme. Často mne napadá, zda vlastně víme, o čem mluvíme. Pedagogiku jsem studoval pět let a dnes většinou nevím, jak na obdobné příspěvky reagovat. Možná bych měl začít vysvětlovat od začátku a třeba se mi podaří vysvětlit, čím výchova a vzdělávání jsou a jakou roli v našich životech zastávají.

Každý občan České republiky v průběhu svého života vstoupil minimálně jednou do vzdělávacího systému a vyčerpал tak své ústavní právo na vzdělání. Dostalo se mu tak vzdělání a výchovy, jevů, které jsou výsledkem krystalizace evropského myšlení, které čerpá své prameny již ve starověku, antickém Řecku a Římě a dále v rozvíjející se Evropě, čímž však nechci rozhodně tvrdit, že by vědy o výchově nečerpaly poznatky z pramenů východních filozofií a teorií. Nebudu dále ale komplikovat již dost komplikovanou problematiku a k tomuto tématu se můžeme vrátit později.

Chceme-li se však zapojit do diskuze o směřování českého školství a vzdělávání, chceme-li diskutovat o reformách výchovy a vzdělávání, musíme se orientovat v základních poznatcích a historii pedagogického myšlení, měli bychom mít ponětí o některých základních pojmech a musíme znát určité souvislosti, bez kterých naše zasvěcené kritiky českého školství budou jen pláčem nad rozlitym mlékem.

V tomto příspěvku se chci věnovat výchově a vzdělávání. Pojem vzdělávání chápeme do určité míry každý jako řízený proces v prostředí školy nebo jiné vzdělávací instituce. Autoři odborné literatury pak mohou dodat, že se jedná o proces, který z hlediska společnosti je jednou z nezbytných podmínek přežití a vývoje společnosti. Zjednodušeně lze říct, že vzdělávání je jedním z faktorů, který ovlivňuje výchovu lidského jedince. V tomto okamžiku se však již nemusíme shodnout na vysvětlení obsahu slova výchova. Co je to výchova? Pravděpodobně každý z čtenářů najde své vysvětlení a nejspíš každý bude mít pravdu. Každý z nás procesem výchovy prošel a nejspíš i došel vyššího stupně výchovy, kterým je schopnost sebevýchovy. Odborníci vysvětlují pojem výchova jako specificky lidskou činnost, která spočívá v záměrném a cílevědomém působení na osobnost jedince, která spočívá v dosažení pozitivních změn v jeho myšlení, způsobech chování, hodnotách, názorech a postojích. Výsledkem kvalitní výchovy pak mají být trvalé změny, které mají permanentní účinek, který je možné předvídat.

A teď, co si s touto změtí odborných slov počít. Co jsou pozitivní změny? Zjednodušeně se jedná o změny, které jsou schvalovány společností a které jsou žádané. Permanentní účinek, který je možné předvídat, pak znamená účinek, který má jedinec trvale vžitý a který je pak očekávatelný, se kterým je možné dále pracovat a který je možné dále rozvíjet. S oblibou se dnes užívá slovní spojení, že usilujeme u vychovávaného o rozvoj kritického myšlení, v němž se zaměřujeme na pochopení sděleného, na zvažování různých perspektiv a jejich možných důsledků.

Vysvětlili jsme si, co je výchova a vzdělávání. Dalším běžně používaným termínem je slovo pedagogika. Co to je pedagogika – všichni to slovo známe, ale kde se vzala? Pedagogika jako věda o výchově k nám rozhodně nepřišla faxem z nebe a ani jsme nenašli její teorii vytesanou v pravěkých malbách či nápisech. Původ slova můžeme hledat v Antice. Paidagógos byl otrok, který pečoval a doprovázel syna svého pána při jeho výchově a vzdělávání. Zde je nutné zejména zdůraznit, že se jednalo pouze o syna. Dívky se tehdy běžně nevzdělávaly. K vzdělávání dívek docházelo až později v řecké Spartě, kdy bylo potřeba vzdělat ženy pro potřeby fungování městského státu v situaci, kdy muži odešli bojovat. Ale vraťme se k pedagogice. Jedná se o vědu, která se stejně jako ostatní společenské vědy vydělila a institucionalizovala v 19. století z filozofie. Pedagogické myšlení je však mnohem starší než samotný pojem pedagogika, který mimochodem poprvé v kontextu vědy o výchově použil český filozof a profesor František Drtina. Jeho předpisy přednášek s použitím slova pedagogika jsou dodnes k nahlédnutí v knihovně Univerzity Karlovy v Praze. Jak jsem již v předchozích řádcích naznačil, úspěšné pokusy o výchovu, její záměrnou a efektivní činnost lze najít již mnohem dříve. Již ve staré Mezopotámii jsou zmínky o školách pro písaře, ve starém Egyptě dochází k masovému školnímu životu v chrámových školách a v antickém Řecku dochází ke vzniku vzdělávacích systémů, jejichž vycházející prvky nacházíme ve vzdělávání dodnes. Jako Češi můžeme být pyšní na jméno učitele národů Jana Ámose Komenského, který, jak již v našich střeoevropských končinách bývá zvykem, nebyl prorokem doma, a je docela možné, že neproslovil se jeho jméno v Evropě, pravděpodobně dnes bychom se o něm ve škole neučili. Evropské pedagogické myšlení ovlivnil zejména u takových pedagogických teoretiků, jako byl John Locke s jeho termínem „Tabula rasa“ nebo Jean Jacques Rousseau s jeho myšlenkou přirozené výchovy.

Pedagogika je věda institucionalizovaná a má svoje uspořádání. Budeme-li se ohlížet na věk vychovávaného jedince, pak bu-

deme pedagogiku dělit na vzdělávání dětí a mládeže, vzdělávání dospělých a vzdělávání seniorů. Dnes však raketový vývoj edukačních věd pomalu jednotlivé typy vzdělávání odtrhává od klasické pedagogiky a byl tak dán podnět vzniku samostatných věd, jako jsou andragogika (zabývá se výchovou a vzděláváním dospělých) a gerontogogika (věnuje se výchově a vzdělávání seniorů). Ačkoli dnes se jedná již o vědy samostatné, jsou to vědy příbuzné, které čerpají z bohatého teoretického zázemí a v mnoha směrech pedagogiku doplňují a dále rozvíjí. Dalším specifickým druhem pedagogiky je speciální pedagogika, která se zabývá výchovou a vzděláváním osob se speciálními potřebami. Ačkoli speciální pedagogika i nadále patří pod křídla pedagogiky, zažívá tato disciplína v posledních desetiletích obrovský rozvoj a je pravděpodobné, že za několik let zažijeme okamžik, kdy se speciální pedagogika stane vědou naprosto samostatnou.

Pokud máme tedy pedagogiku jako vědu o výchově a vzdělávání dětí a mládeže, pak i tato věda se dělí na mnoho dalších disciplín, které pedagogiku dále rozvíjí (tyto vědy nazýváme jako edukační). Základními edukačními disciplínami jsou obecná pedagogika, která se zabývá teoretickými základy pedagogiky, vytváří metodologický a pojmový aparát samotné pedagogiky. Dalším neopomíjeným zdrojem pro samotnou pedagogiku jsou dějiny pedagogiky. I dnes dodávají rozvíjející se pedagogice bohatý arzenál informací o výchově a vzdělávání. Další velmi zásadní vědou v rámci systému pedagogiky je obecná didaktika – jedná se o obecnou teorii výuky a vyučování, bez které nemůže žádný učitel fungovat. Dále mohou jako zásadní disciplíny v rámci pedagogiky jmenovat teorie výchovy, pedagogickou diagnostiku, vzdělávací politiku, ekonomiku školství, školský management a mnohé další, na které možná v budoucnu přijde řeč.

Ve vysvětlení pojmu pedagogika se záměrně držím pojetí, které se používá v naší zemi. Tak jako u jiných věd, i zde existuje poměrně výrazná pojmová nejednotnost a naše pojetí pedagogiky odpovídá pojetí střeoevropskému. Zejména v anglosaském prostředí výraz pedagogika ve výše popsaném smyslu neznají – v tomto případě používají výraz education. Slovo pedagogika v anglosaském systému výchovy a vzdělávání znamená spíše teorii výuky a vyučování, kterou my známe jako didaktika.

Myslím, že pro tentokrát to již stačí. Snadil jsem se alespoň o krátký exkurz a je docela možné, že se mi podařilo udělat pořádný zmatek v oboru, ve kterém jste měli doposud naprosto jasno. Budu se snažit v příštích příspěvcích objasňovat dále. Příště bych se rád věnoval historii současného pedagogického myšlení a vývoji českého školství.

Třicátá léta dvacátého století přinesla do kolejové dopravy konkurenci v podobě lehkých rychlých motorových vlaků. V sousedním Německu byl v létě 1933 předán do veřejného provozu rychlý dvojdílný motorový vlak „Létající Hamburčan“ pro spojení Hamburku s Berlínem.

S ohledem na kratší dopravní vzdálenosti byla v našich poměrech volena jiná cesta. Základem měl být motorový vůz o větším výkonu s rychlostí 100 km/hod., k němuž se měly připojovat vozy obdobné konstrukce, se kterými by se vytvářely vlaky, které se měly uplatnit na tratích, kde dosavadní rychlíky v parní trakci byly nerentabilní, případně nejezdily vůbec.

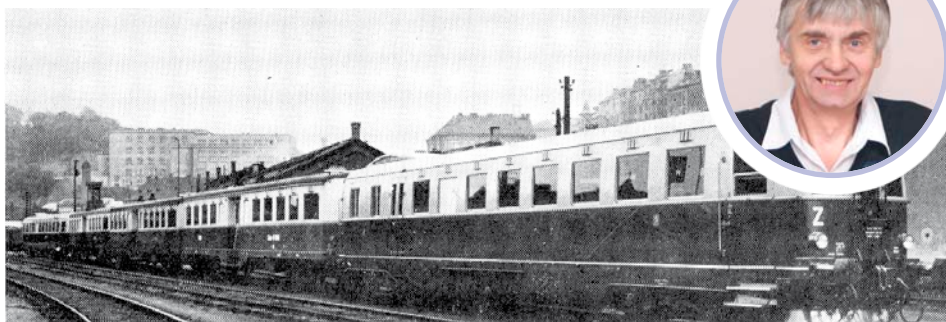
Takové zadání přijali tři naši tuzemští výrobci – Královopolská strojírna, Škodovy závody a ČKD. Motorovým vozům se pro jejich modro-krémový nátěr začalo říkat „Modré šípky“.

Královopolská strojírna v letech 1933 až 1938 dodala ČSD 10 vozů řady M 273.0. Výkon vozu byl 400 koní.

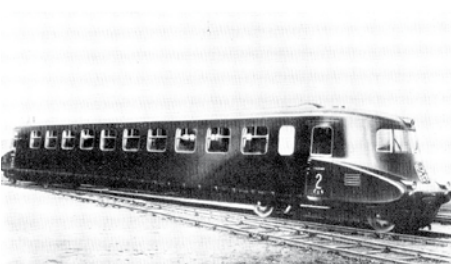
Škodovy závody vyrobily řadu M 274 ve 14 kusech a o výkonu 425 koní. Skříň vozu byla tvarově zaoblena a měla malý aerodynamický odpor. Motorové vozy této řady byly z Modrých šípů nejelegantnější jako vozidla jednoduchá, spolehlivá, účelná a praktická. Tato řada dojezdila v roce 1959 v Plzni.

ČKD přišly s řadou M 275.0 s vozovou skříň Ringhoffer, kterých vyrobily celkem 8 kusů. Byly to robustní vozy o výkonu 330 koní u prvních 6 vozů a výkonem 450 koní u posledních 2 kusů.

Modré šípky představovaly zralé období modernizace naší železnice. Továrna Ringhoffer k nim vyrobila lehké přípojné vozy řady Calm.

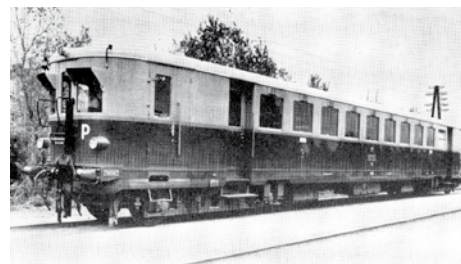

Motorová souprava M 274.002 s přípojnými vozy Calm

Slovenská strela

Vrchol rychlíkové expresní dopravy představoval projekt „Slovenská strela“. V roce 1936 dodala Tatra Kopřivnice dva motorové vozy řady M 230.0, které proslavily jak výrobce, tak ČSD. Vozidla byla vybavena elektromechanickým přenosem výkonu originální koncepce konstruktéra Sousedíka. Ten byl patentován v roce 1936. Vozy byly aerodynamicky upraveny a určeny pro sólovou jízdu. Při zkušebních jízdách na úseku mezi Olomoucí a Zábřehem na Moravě dosáhly tyto vozy rychlosti 148 km/hod. Na rovině dosahovaly své maximální rychlosti 130 km/hod. Od července 1936 zahájily pravidelný provoz mezi Prahou a Bratislavou, jedinou zastávkou bylo

Motorový vůz M 273.005

Brno. Trať dlouhou 397 km projely za 4 hodiny a 51 minut, tj. o 1 hodinu rychleji než rychlík tažený parní lokomotivou. Slovenská strela byla dopravním reprezentantem světové úrovně našich drah. Elegantní tmavě červený nátěr jen podtrhoval konstrukční a expresní poslání vlajkové lodi ČSD.

Poslední motorový vlak nazvaný Stříbrný šíp přišel do provozu již těsně před 2. světovou válkou v roce 1939 a o jeho záchranu se nedávno zasloužili opravdoví nadšenci ve spolupráci s ČD.

(Čerpáno z knih a zdrojů týkajících se železnice, lokomotiv a železných dráh)

Sport

České dráhy, a.s., ČD Cargo, a.s., SŽDC, s.o. a Odborové sdružení železničářů uspořádaly Mistrovství ČR železničářů v bowlingu mužů a žen pro rok 2017. Turnaj se konal 28. a 29. března v Olomouci. Na „velký“ USIC do Bulharska postupují 4 muži a 2 ženy.

Muži

1. František Hnilica
2. František Mlčák
3. Josef Janů
4. Roman Vavřina
5. Vlastimil Ezr
6. Radek Pánský
7. František Černý
8. David Holý
9. Josef Silovský
10. Josef Langer

Ženy

1. Kateřina Fajdeková
2. Anna Randová
3. Milada Vostřezová
4. Iveta Špuláková
5. Jana Málková
6. Václava Kubešová
7. Jarmila Kohoutová

Nepřehlédněte

Odborové sdružení železničářů připravilo celorepublikový turnaj mužů a žen v šipkách, pořádaný NeRV OSŽ. Turnaj se bude konat 2. května ve 14 hodin po ukončení jednání NeRV OSŽ. Čestným ředitelem je Martin Vavřeka, výkonný tajemník OSŽ. Závazné přihlášky – nejpozději do 23. dubna 2017 – přijímá Renata Dousková na telefonním čísle 734 266 463 nebo na e-mailu renata.douskova@osz.org

Dobrý den,

dnes dokončíme nemoci žlučníku, žlučových cest a celého trávicího systému (GIT – gastrointestinálního traktu). Závěr bude neveselý, každou kapitolu jsme končili nádory. Ani dnes nebude jinak, čekají nás **nádory žlučníku a žlučových cest**.

Nádory v této oblasti nepatří mezi časté malignity, jsou však provázeny rychlou progresí (růstem) onemocnění a velmi nepříznivou prognózou.

Karcinom žlučníku

Přes pokrok v terapii maligních onemocnění zůstává prognóza těchto nádorů velmi špatná. Pět let přežívá pouze 5 % nemocných.

Adenokarcinom žlučníku tvoří méně než jedno procento všech malignit. Je nejčastěji se vyskytujícím nádorem žlučových cest a pátým nejčastějším nádorem trávicí soustavy. Nádor má tendenci k rychlému prorůstání do jaterní tkáně a tvorbě jaterních metastáz. Postiženy jsou především ženy starší 70 let, průměrný věk je 75 let, může být přítomný i u velmi mladých jedinců. Poměr ženy a muži je 3 : 1. Důvod vzniku je stále neznámý, uvažuje se o **rizikových faktorech**. Patří mezi ně **cholelitiáza**, kdy riziko vzniku karcinomu je 7krát vyšší než u osob bez konkrementů. Vysoce rizikové jsou konkrementy nad 3 cm a **kombinace cholelitiázy a vrozených deformací žlučníku**. Za prekancerózu(+) je považován **porcelánový žlučník** (ukládání vápníku ve stěně žlučníku, může souviset s dlouhodobou přítomností žlučových kamenů a chronického zánětu stěny žlučníku).

(+) **Prekanceróza** je stav před rakovinou, změna, z nichž se může vyvinout rakovina, lze ji sledovat nebo úspěšně léčit, a tím zabránit pozdějšímu vzniku zhoubného nádoru.

U nemocných pracujících v chemickém průmyslu se zvažují **chemické kancerogeny**.

Klinický obraz – V prvním období je překryt mnohaletou **anamnézou žlučkových potíží** a v popředí jsou necharakteristické **dyspeptické obtíže**. V pozdní fázi je nejvýznamnějším příznakem **bolest v pravém podžebří**, která je trvalého charakteru. Je úporné **nechutenství**, **hubnutí** a **kachektizace**. Brzy se objevuje neprůchodnost žlučových cest a žluté zbarvení kůže (**obstrukční ikterus**) z prorůstání nádoru do žlučových cest, **tlak na uzliny** nebo **metastázy do jater**. Ikterus je nepříznivým prognostickým ukazatelem. Až 85 % ikterických nemocných má neoperabilní nádor.

Při vyšetření je u pokročilých případů hmatný útvar (rezistence) v pravém podžebří a zvětšená játra.

Diagnóza je buď v průběhu operace (**peroperační**) nebo při **ultrasonografickém vyšetření (USG)**. Ultrasonografie je zásadní diagnostickou metodou. Je schopná zjistit nádor v 80% případů. Diagnostická přínosnost CT u negeneralizovaných lézí je nižší než USG (60%). Jen málo se používá **biopsie tenkou jehlou** pod USG kontrolou, která má vysokou výtěžnost. Diagnóza je téměř vždy pozdní, obvykle ve fázi obstrukčního ikteru.

Terapie: jen vzácně je možný **radikální chirurgický výkon** (15 %) s resekcí uzlin, lůžka žlučníku

a části jater, s následnou **chemoterapií**. V 85% jde o výkon paliativní s napojením jaterního vývodu na tenké střevo (hepatikojejunostomáza). **Radioterapie** se provádí v průběhu operace a je jen paliativní(+) výkon. Neúspěšná je i chemoterapie.

(+) **Paliativní** – kurativní, symptomatický – zmírňující obtíže a bolest, ale neléčící vlastní podstatu choroby. Ozáření k utlumení bolesti či k částečnému zmenšení nádoru, který nelze operovat.

U nemocných s rizikovými faktory (žlučkové polypy, anomálie žlučníku, záněty žlučníku a konkrementy) by měla být provedena **cholecystektomie**.

Prognóza je nepříznivá. Průměrné přežití od stanovení diagnózy je 4,5 měsíce. 1 rok přežívá 12 % nemocných, pětileté přežití činí 4 %. Při kurativní resekci je průměrná doba přežití 48 měsíců. V pokročilé fázi je možné pouze symptomatické léčení, tlumení bolesti a drenáž mimojaterních žlučodů.

Nádory žlučových cest

Patří mezi vzácné nádory, nejčastější u osob ve věkové skupině 50 až 70 roků. Převažně adenokarcinomy 95 %, nejčastější jsou nádory hepatocholedochu /žlučodů po spojení jaterního a žlučového vývodu/ (33 až 40 %), následně společného hepatiku (30 až 32 %), nádory spojení pravého a levého hepatiku /bifurkace/ (20 %), nádory cystiku /vývod ze žlučníku/ (4 %), neklsifikovatelné difúzní nádory tvoří 5 až 7 %.

Nádory žlučových cest jsou rozděleny podle lokalizace: ***nádory horní třetiny** – hilové nádory, nádory hepatiku a společného hepatiku – Klat-skinův nádor, ***nádory střední třetiny** od vyústění cystiku po stěnu duodena (dvanáctníku), ***nádory dolní třetiny** od stěny duodena po Vaterovu papilu. Nádory se podle lokalizace liší projevy, průběhem i odpovědí na terapii.

Za významný **predisponující faktor** cholangiokarcinomu se označuje **chronická stáza žluči a zánět stěny žlučového** (cholangitida). Významný vztah byl nalezen u **žlučových konkrementů**, u **parazitů žlučových cest**, u **ulcerózní kolitidy** nebo u **malformací žlučových cest**. Pacienti se sklerotizující cholangitidou mají 31krát vyšší riziko vzniku cholangiokarcinomu než zdravé osoby.

Klinický obraz – postiženy jsou osoby průměrného věku 60 až 65 let. Nemocní se současnou ulcerózní kolitidou a cystami choledochu jsou v průměru o 20 let mladší. Ve včasné fázi (preikterické, před zežloutnutím) jsou nemocní většinou **bez potíží** nebo mají jen **mírné nechutenství** a **pokles hmotnosti**. Prvním specifickým příznakem je až **obstrukce** (neprůchodnost, ucpání) žlučových cest. Nemusí být kompletní, je bezbolestná, provázená svěděním kůže (**pruritem**).

Až třetina nemocných má **příznaky cholangitidy** (horečka, třesavka, žluté zbarvení kůže, zvracení, bolesti). Mohou se objevit i **průjemy** s mastnou stolicí (steatorea).

Nacházíme zvětšená játra, neprůchodný cystikus, naplněný, zvětšený a nebolestivý žlučník.

Diagnóza se opírá o **klinický obraz, ultrasonografické vyšetření, ERCP, CT vyšetření**. Přesnou lokalizaci nádoru umožňuje **endoskopická ultra-**

sonografie, která je nutná i pro posouzení operability. Stanovení **nádorových markerů** je přínosem.

Terapie: přibližně 75 % nádorů je podle předoperačního nálezu **operabilních**. Odstranění nádoru je pro horní třetinu žlučodů asi 30 %, pro střední a dolní třetinu asi 45 až 55 %. Hilové nádory jsou většinou neodstranitelné vzhledem k postižení obou hepatiků (jaterních vývodů) i cévních struktur.

Paliativní terapie je mimojaterní drenáž, která zlepšuje kvalitu života a prodlužuje přežití. Perspektivní metodou je zavedení **kovových stentů** s následným **ozářením**. Průměrné přežití touto metodou je 16,8 měsíců. Nádory střední a dolní třetiny jsou často odstranitelné s možností **rekonstrukce žlučových cest**. Operabilní nádory dolní třetiny choledochu (hlavního žlučodů) se nejčastěji řeší odstraněním části dvanáctníku a části slinivky (**duodenopankreatektomie**). **Chemoterapie** je málo účinná. Součástí paliativní terapie je i **dodávání vitamínů rozpustných v tucích, nutriční podpora**, při zánětech **antibiotika**.

Možnost chirurgického výkonu významně zlepšuje prognózu. Pět let přežívá 17 % nemocným s resekcí nádoru a jater. Dlouhodobé přežití je u hilových nádorů stále pod 20 procent a u nádorů společného hepatiku pod 30 %.

Karcinom Vaterovy papily

Vaterská papila – místo na dvanáctníku, kde vyúsťuje slinivkový (pankreatický) vývod a hlavní žlučod (choledochus).

Nádor vyrůstá ze sliznice dolního (distálního) choledochu, pankreatického vývodu, vlastní ampuly, vzácně z duodenální sliznice. Můžeme je **rozdělit do tří forem:** ***intramurální** a ***extramurální** (ve stěně a mimo stěnu papily) a ***ulcerózní** (vředové). Benigni adenomy jsou vzácnou premaligní lézí. Zhoubné nádory Vaterské papily jsou ojedinělé 0,02 až 0,5 % všech malignit trávicího ústrojí. Tvoří však 10 až 36 % všech operabilních pankreatikoduodenálních nádorů. Postihuje obě pohlaví, častěji muže ve věku 50 až 70 let, poměr pohlaví je 3 : 1.

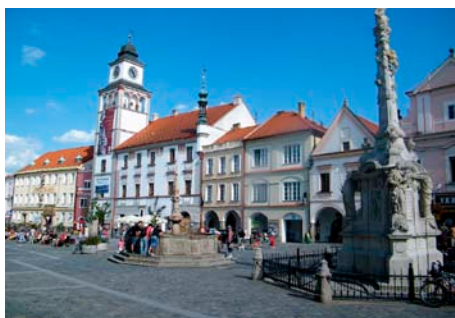
Klinický obraz – v popředí je obraz **cholestázy** (neodtéká žluč). **Ikterus** narůstá postupně. **Břišní bolesti** jsou přítomny u 40 až 60% nemocných. Za **klasickou triádu** se považuje **melen** (černá stolice) nebo pozitivní stolice na okultní krvácení, **nebolestivý ikterus** a **zvětšení žlučníku**. Častá je chudokrevnost z chronických ztrát, nechutenství, pokles hmotnosti.

Diagnóza: dominantní postavení má **endoskopie s ERCP**, umožňuje provedení **cílené biopsie**. **Endoskopická ultrasonografie** je přínosem pro zhodnocení rozsahu nádoru, invazivního růstu a metastáz.

Terapie: je **chirurgická**, ostatní léčebné metody mají pouze paliativní účinek. U většiny nemocných se provádí **radikální výkon** duodenopankreatektomie – Whippleova operace. 5 let přežívá jen 17 až 40 % operovaných. **Chemoterapie** a **radio-terapie** jsou neúčinné.

Nejen kalendář, ale také příroda ukazuje, že je tu jaro, a to vítají i cyklisté, kteří se chystají na své první výlety. Obzvláště dobře se jim jezdí po stezkách Jižních Čech, proto se dnes podíváme na náš jih, do Třeboně. Krásné město s bohatou historií, které je v létě plné turistů a hlavně cyklistů. O dějinách města, jehož vznik se datuje od 12. století, se dozvíte nejvíce v místním renesančním zámku, který od roku 1660 až do roku 1945 patřil Schwarzenbergům. Od roku 1960 město získalo statut lázní, nejznámější jsou Bertiny lázně a také objekt Aurora. Při procházce náměstím nemůžeme minout budovu radnice, kde jsou výstavní prostory a z věže můžeme obdivovat výhledy na město. Na náměstí vedle kašny stojí barokní Mariánský sloup, který je dílem českobudějovického kameníka Leopolda Hubera. Cestou k rybníku Svět mineme městský pivovar, kam můžeme zajít na prohlídku a samozřejmě si dát i nějaké pivo. Milovníci rybích jídel a specialit mají v Třeboni na výběr, nejznámější rybí restaurací je tady Šupinka, naproti pivovaru. Krátkou vycházkou se dostaneme k Schwarzenberské hrobce. Jan Adolf II. Schwarzenberg a zejména jeho manželka kněžna Eleonora se zasadila o vybudování této stavby v novogotické podobě. Mluvit o krásách přírody, rybníků a atmosféře jihočeské krajiny je zbytečné, musí se to vidět.

Jedním ze zajímavých míst vašich toulek může být i menší město na severu Čech – Ústě. Je jen 17 kilometrů od Litoměřic, takže se dají stihnout návštěvy obou míst. Z Litoměřic můžete použít i vlak, cesta trvá necelou půlhodinu. Pokud cestujete autem, můžete se zdržet i déle a spojit návštěvu města s koupáním v rybníku Chmelař, kde najdete i velký autokemp. Motorizovaní mají výhodu, že mohou navštívit ještě řadu památek v nejbližším okolí Ústě, státní zámky Libochovice, Ploskovičky, Velké Březno, Zákupy, Benešov nad Ploučnicí a hrady Helfenburk, Klapý, Sloup, Bezděz či Kokořín. Samotné město Ústě je velkolepou kulisou každoročních výročních trhů-jarmarků, které probíhají v historickém duchu a jsou velkým lákadlem pro řadu návštěvníků. V centru města stojí za pozornost nově obnovená synagoga, nedaleko je celoročně otevřena Galerie U brány, která nabízí stálé výstavy a prodej obrazů, keramiky. Pro děti může být lákadlem Muzeum čertů, kousek od náměstí. Tady také zjistíte, že ta místa odněkud znáte, natáčel se tu film Filipa Renče Rebelové. Zajímavostí jsou

tzv. ptačí domky, postavené v polovině 19. století italskými dělníky, kteří zde stavěli železnici. Jedná se o dřevěné přístavky na skalní stěně (připomínají ptačí hnízda). Nejhodnotnější částí města je jeho centrum s mnoha zachovalými pozdně gotickými měšťanskými domy, prohlášené památkovou rezervací. Byla by škoda nenavštívit také barokní poutní místo na vrchu Kalvárie s nádherným výhledem na Ústěčko. Poutní areál, jehož počátky sahají do let 1704–1707 nechal vystavět pan Václav Růžička, hejtmán zdejšího jezuitského panství se sídlem v Liběšicích. Za autora stavby bývá obvykle považován známý barokní architekt z nedalekých Litoměřic Octavián Broggio.

JARNÍ VÍDEŇ LÁKÁ NA NÁVŠTĚVU MUZEA VOSKOVÝCH FIGURÍN

Je až neuvěřitelné, jak si jsou voskové figuríny známých osobností podobné se skutečnými lidmi. Poznáte to hned po vstupu do budovy muzea Madame Tussaud, když náhodou o někoho zavadíte a následně se omlouváte voskové postavě. Marie Tussaudová pracovala jako hospodyně doktora Filipa Curtise, lékaře znalého vytvářet voskové modely. Od něho se to také naučila. Svou první voskovou figurínu Voltaira vytvořila v roce 1777. Návštěva muzea, i když není z nejlevnějších, určitě stojí za to. A možná přijde vhod také drobná rada pro ty, kteří chtějí nějaké to euro ušetřit. Kupte si vstupenku společnou rovněž pro jízdu na proslulém vídeňském obřím kole. Vždyť i ten impozantní pohled na Vídeň shora se vám stoprocentně vyplatí. Vídeňské obří kolo postavil anglický inženýr Walter Basset v letech 1896 až 1897. V nejvyšším místě kolo dosahuje výšky téměř 65 metrů.

Foto: Romana Kašparová a muzeum

Blahopřejeme

V tomto měsíci slaví narozeniny:

Jiří Cenek – OHL ŽS Brno

Magdalena Stránská – CZ Loko Č. Třebová

Jiří Francí – ŽPSV Doloplazy

Jiří Štolfa – SŠ ŽTS Šumperk

Jana Bučková – ŽP Přerov

Miroslav Dobisík – AŽD VZ Olomouc

Helena Otrusinová – AŽD VZ Brno

Dagmar Rozkošná – OHL ŽS Brno

Martina Černá – SŠ ŽTS Šumperk